

Социалните измерения на лекарственната политика в България

д-р Светлана Спасова
Национална здравна политика
Министерство на здравеопазването
София
15.11.2007

ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ ЗА БЪЛГАРИЯ

<i>Annual data</i>	<i>2006(a)</i>	<i>Historical averages (%)</i>	<i>2002-06</i>
Population (m)	7.6	Population growth	-0.7
GDP (US\$ bn; market exchange rate)	31.5(b)	Real GDP growth	5.7
GDP (US\$ bn; purchasing power parity)	77.6	Real domestic demand growth	8.6
GDP per head (US\$; market exchange rate)	4,137	Inflation	5.3
GDP per head (US\$; purchasing power parity)	10,181	Current-account balance (% of GDP)	-8.5
Exchange rate (av) Lv:US\$	1.56(b)	FDI inflows (% of GDP)	12.3

лекарствената политика

баланс между:

- потребностите на населението от качествени, безопасни и ефикасни лекарствени продукти
- интересите на различни участници в обществото и индустрията
- наличните финансови ресурси

елементи на лекарствената политика

- законодателство
- организационна структура
- финансови и човешки ресурси
- изграждане на човешки капацитет
- мониторинг и контрол
- социален диалог и сътрудничество
- партньорско участие

основни партньори :

- законодателни и изпълнителни държавни органи
- Министерство на здравеопазването
- Изпълнителна агенция по лекарствата;
- Национална здравно осигурителна каса;
- фармацевтични производители - български и чуждестранни;
- търговци на едро и дребно на лекарствени продукти;
- професионални и браншови организации;
- лекари, лекари по дентална медицина и фармацевти;
- обществени и неправителствени организации;
- пациентски организации;
- пациентите

законодателство

- Acquis communautaire на ЕС
- Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина
- Закон за здравето
- Закон за здравното осигуряване
- Закон за лечебните заведения
- вторични нормативни актове

характеристика на фармацевтичния сектор в България:

- елемент на националната икономика
- фактор в националната здравна система
- динамична система
- различни отговорности
- различни очаквания
- многопосочност на интересите

потребление на лекарствени продукти в България /стойност в лева

Year	Imported MP	Locally Produced MP	Total
2000	185 224 658	105 313 472	290 538 130
2001	289 861 697	197 221 137	487 082 834
2002	359 661 386	196 415 953	556 077 339
2003	410 920 392	211 213 684	622 134 076
2004	484 638 822	200 386 700	685 025 522
2005	577 063 349	190 910 392	767 973 741

Sources of data:

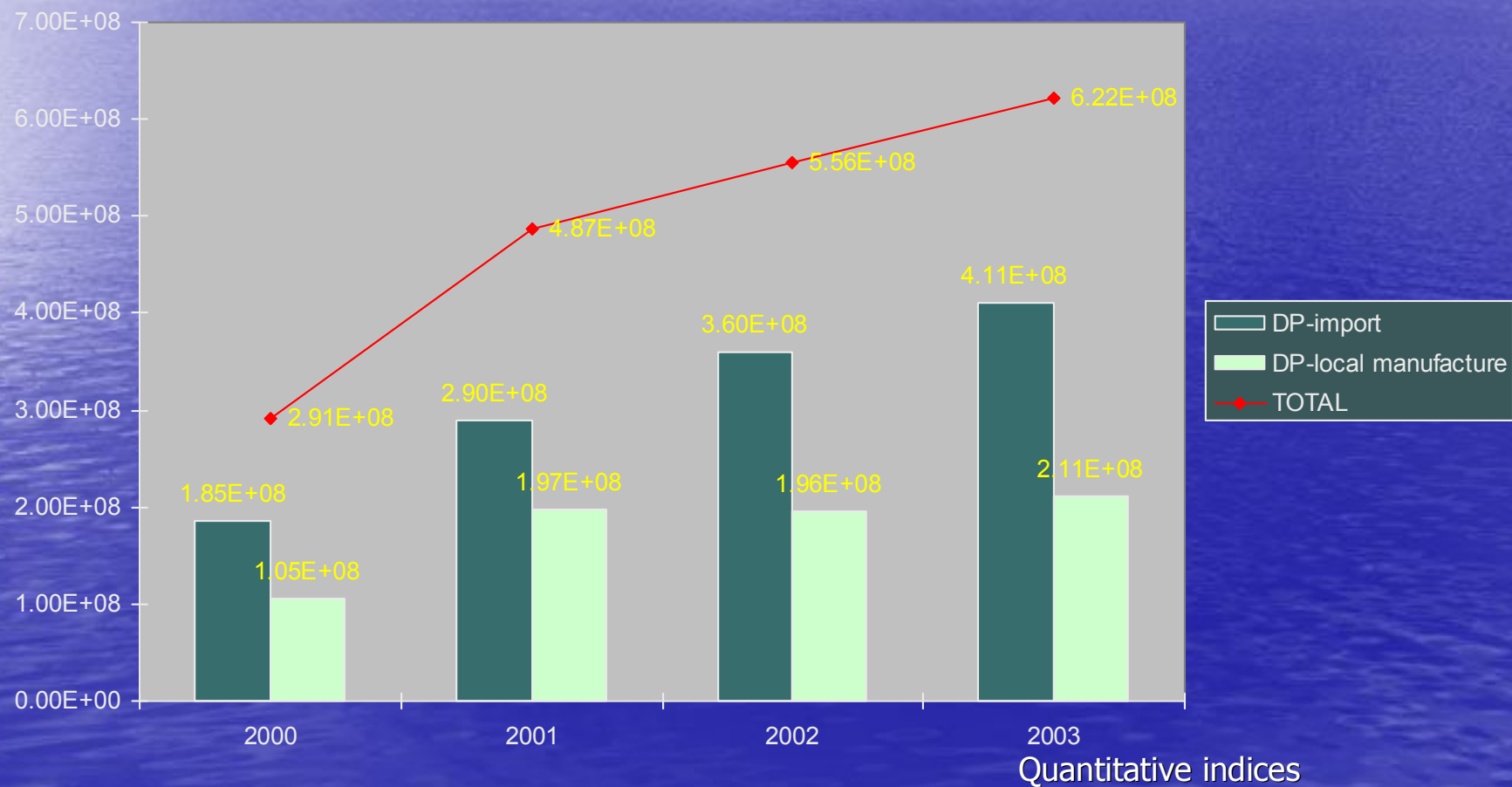
A) Sale licenses issued by BDA for Imported MP

B) Reports of local manufacturers* to BDA for their sales in Bulgaria

The calculated value is on the base of CIP price for imported MP and ex works price for locally produced MP

* For 2005 these are: Sopharma, Balkanpharma, Unipharm, Bul Bio NCIPD, National Center of Haematology and Transfusiology, Chemical Pharmaceutical Research Institute, Adipharm, Milve

потребление на лекарствени продукти в България /стойност

потребление на лекарствени продукти в България /брой опаковки

Year	Imported MP	Locally Produced MP	Total
2000	31 538 127	133 733 785	165 271 912
2001	38 815 861	193 195 158	232 011 019
2002	41 089 372	114 344 794	155 434 166
2003	45 133 674	118 232 058	163 365 732
2004	53 743 511	99 072 950	152 816 461
2005	65 245 245	92 121 860	157 367 105

Sources of data:

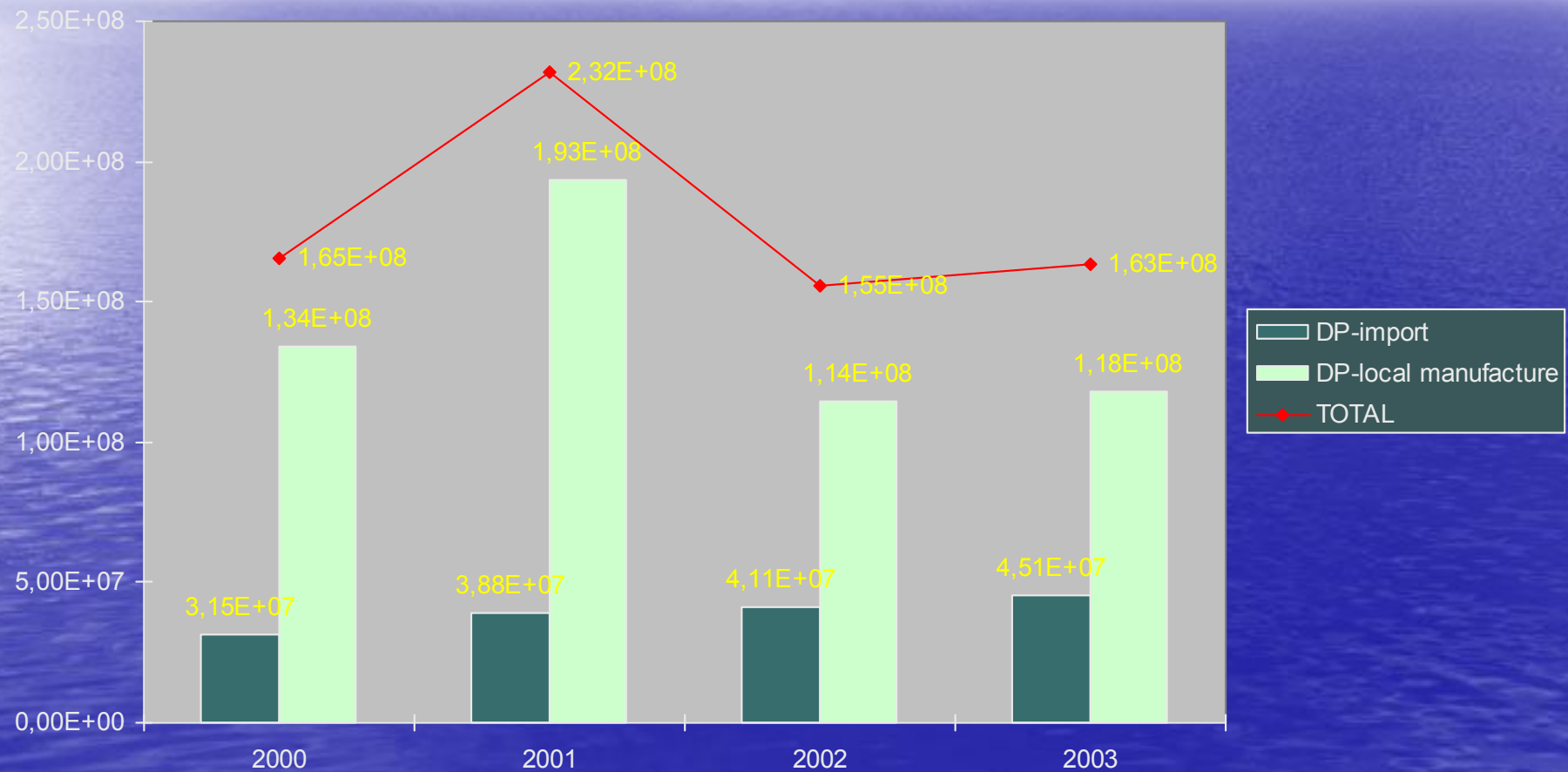
A) Sale licenses issued by BDA for Imported MP

B) Reports of local manufacturers* to BDA for their sales in Bulgaria

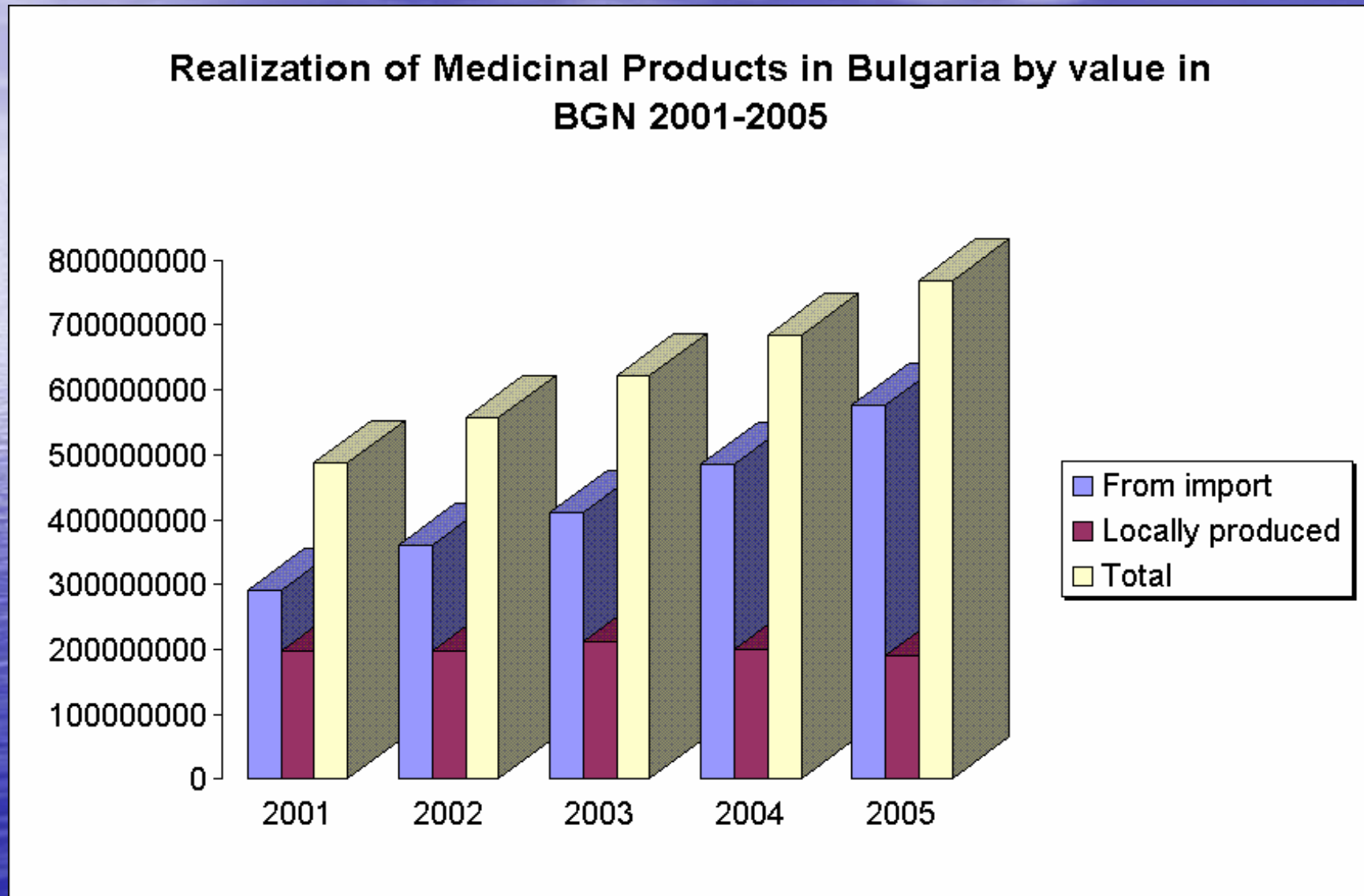
The calculated value is on the base of CIP price for imported MP and ex works price for locally produced MP

* For 2005 these are: Sopharma, Balkanpharma, Unipharm, Bul Bio NCIPD, National Center of Haematology and Transfusiology, Chemical Pharmaceutical Research Institute, Adipharm, Milve

потребление на лекарствени продукти в България /брой опаковки

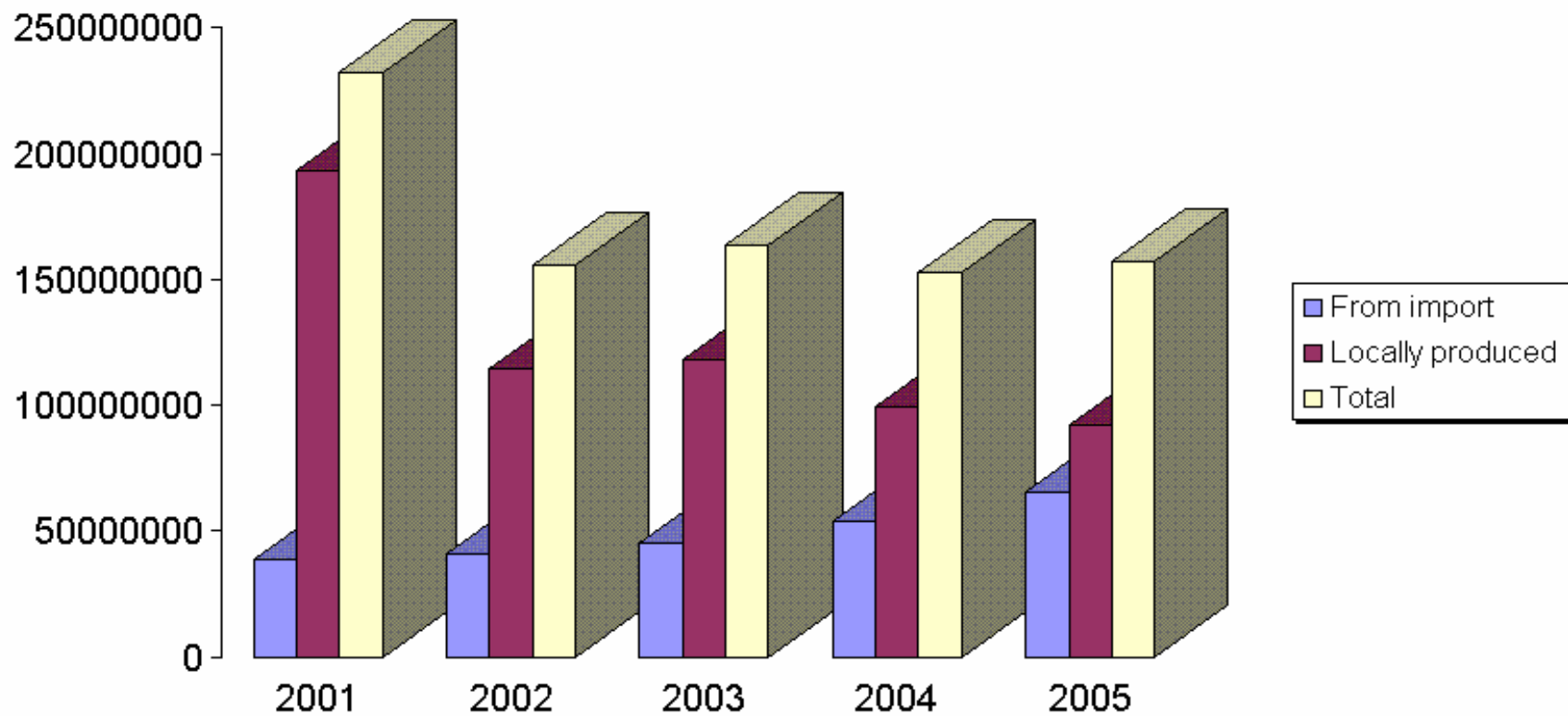

фармацевтичен пазар/стойност

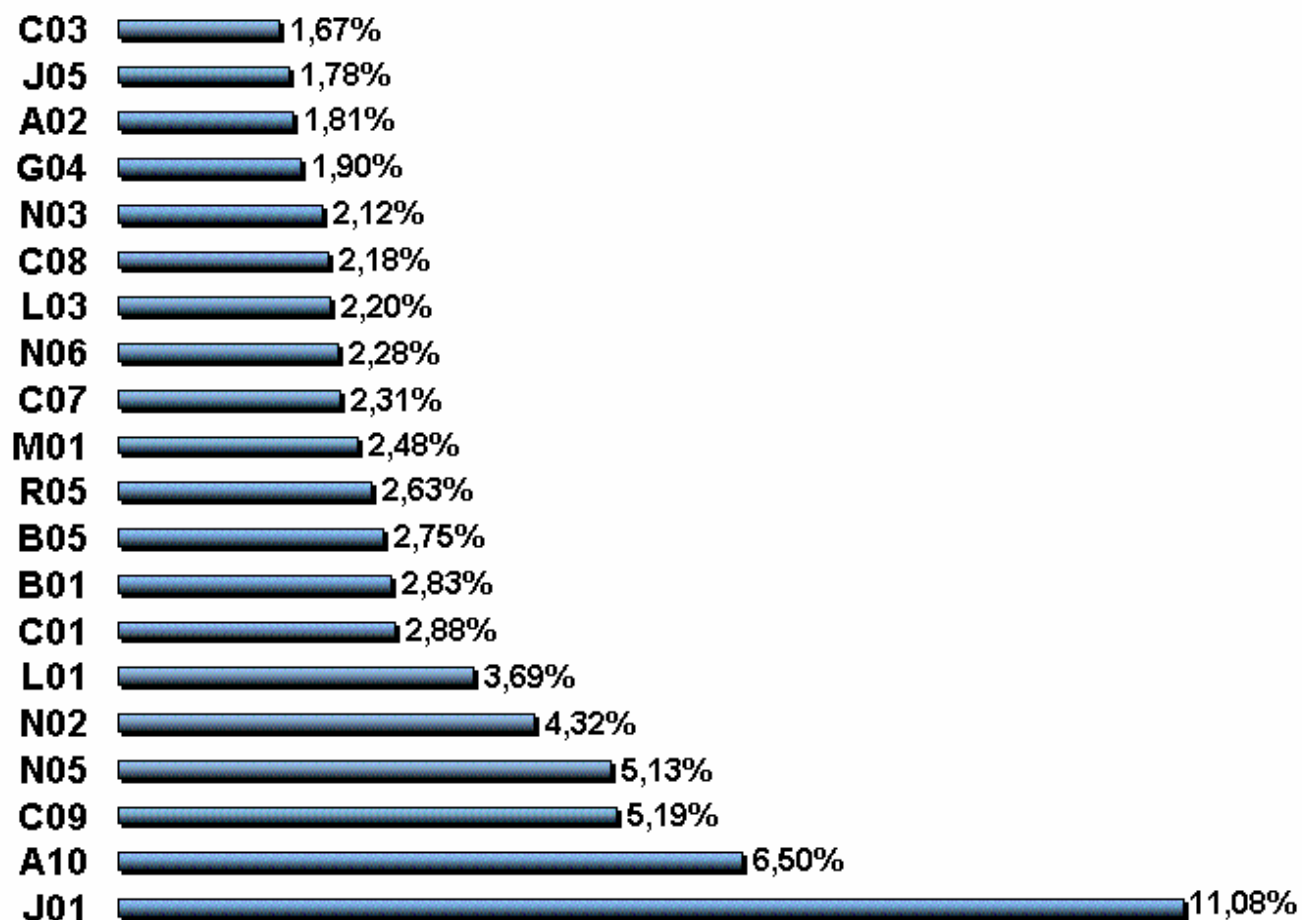
фармацевтичен пазар/опаковки

Realization of Medicinal Products in Bulgaria by packages 2001-2005

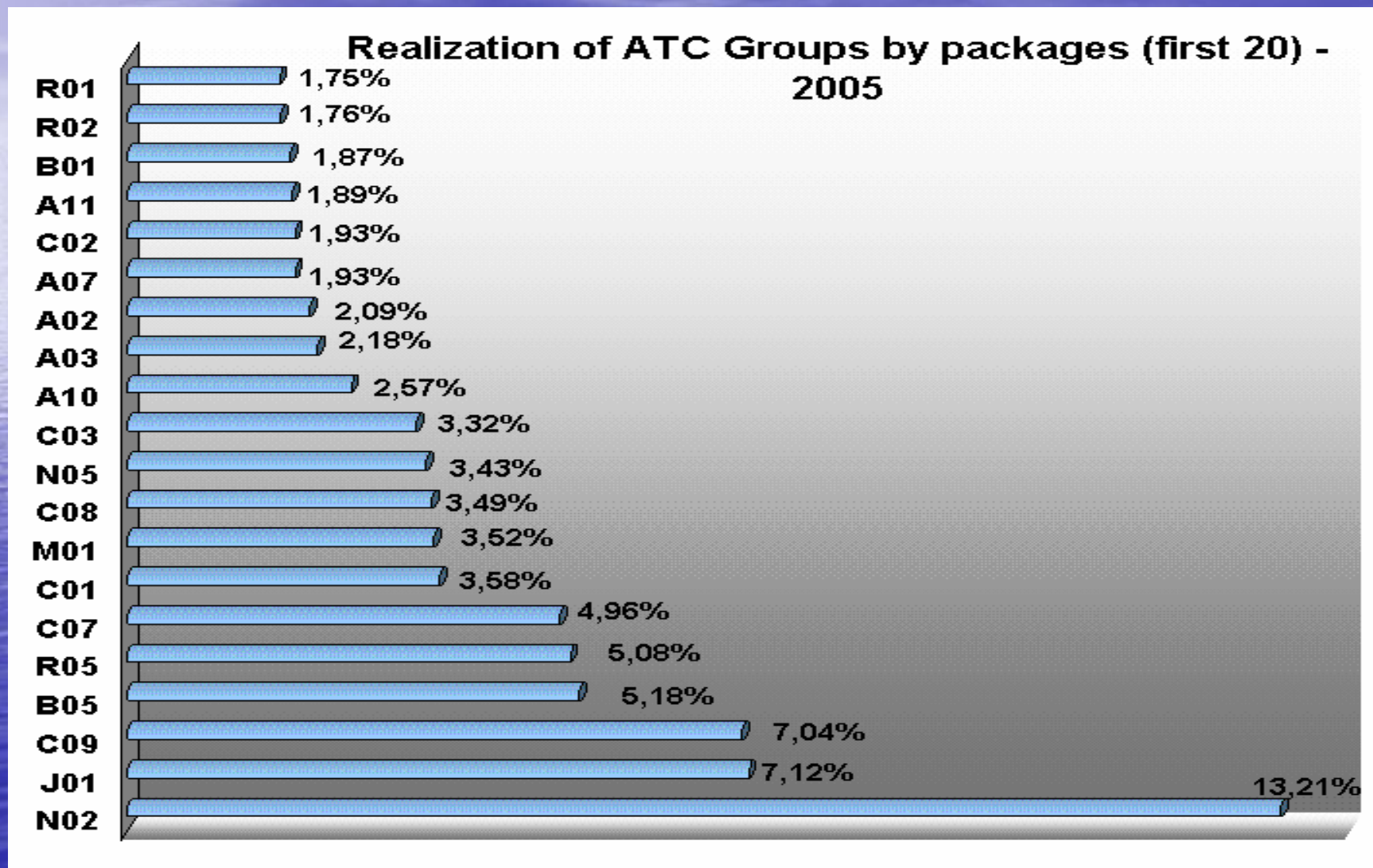

реализация по АТС групи/стойност

Realization of ATC Groups by Value in BGN (first 20) - 2005

реализация по АТС группы/ упаковки

закон за лекарствените продукти в хуманната медицина:

- разрешаване употребата или регистрацията на промишлено произведени или произведени по метод, включващ промишлен процес, лекарствени продукти, предназначени за хуманната медицина;
- разрешаване производството и вноса на лекарствени продукти и на активни вещества;
  - разрешаване и провеждане на клинични изпитвания;
  - търговията на едро и на дребно с лекарствени продукти;
  - паралелен внос на лекарствени продукти;
  - рекламата на лекарствени продукти;

закон за лекарствените продукти в хуманната медицина:

- проследяване безопасността на пуснатите на пазара лекарствени продукти;
- класификацията за начина на предписване и отпускане на лекарствените продукти;
- контрола на производството и вноса, на търговията на едро и дребно, провеждането на клинични изпитвания, на рекламата и на системата за проследяване безопасността на пуснатите на пазара лекарствени продукти;
- ценообразуването на лекарствените продукти;
- изготвянето на позитивен лекарствен списък.

Социалните измерения на лекарственната политика

“политика”

- “.....процесите, чрез които правителствата превеждат политическата си визия в програми и действия за да предоставят “резултати” - желани промени в реалния свят”
- ..... *Бяла книга Модернизиране на правителството, Великобритания*

“желаните промени в реалния СВЯТ”

- Достъпност на лекарствените продукти
- Високо качество
- Ефикасност
- Безопасност
- Прозрачност на процедурите
- Хармонизиране с европейските практики

ДОСТЪПНОСТ - регистрация

- регистрация на лекарствените продукти – прозрачни процедури , ясно разписани срокове
- регистрирани лекарствени продукти - брой, форми, нови изисквания за информираност на пациентите

ДОСТЪПНОСТ - ценообразуване

- гъвкава регулация
- различни механизми
- променени срокове
- прозрачност на процедурите
- непрекъснатост на процеса
- дефинирани срокове
- МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

достъпност - реимбурсация

- външно и вътрешно рефериране
- обвързване със социалната и медицинска значимост на заболяването
- непрекъснатост на процедурите
- ясно разписани срокове
- ясни правила и прозрачност при вземане на решенията
- широко представяне на партньорите

ДОСТЪПНОСТ - ДИСТРИБУЦИЯ

- търговци на едро
- търговци на дребно
- регламентирана процедура по регистрация на аптеките
- прозрачност на процедурите по регистрация на аптеките
- участие на партньорите
- определени срокове

качество

- разрешение за употреба
- разрешение за производствена дейност
- предварителен, текущ и последващ контрол на всички учасници и нива върху качеството на произвежданите, внасяните и разпространяваните лекарствени продукти

ефикасност

- разрешение за употреба/
удостоверение за регистрация
- позитивния лекарствен списък
- прозрачност и контрол при провеждане на клинични изпитвания на лекарствени продукти

безопасност

- добра практика на клиничните изпитвания
- лекарствена бдителност и безопасност
- разработена система за съобщение на нежелани лекарствени реакции
- процедури за контрол и унищожаване на лекарствени продукти

прозрачност на процедурите

- ясно разписани срокове по процедурите
- правила за вземане на решенията
- правила за дейностите на комисиите по ценообразуване, реимбурсиране, прозрачност, клинични изпитвания, регистрация на аптеки
- механизми за защита при конфликт на интереси
- ясни правила за информация и контрол

ситуационен анализ

силни страни

- Законодателна рамка, хармонизирана с правото на ЕС
- добре развита дистрибуторска мрежа
- квалифицирани професионалисти
- осигурен широк достъп до лекарства
- система за контрол на цените
- система за реимбурсация на лекарствата
- достъпна информация за пациентите

ситуационен анализ

слаби страни

- Неравномерно разпределение на търговците на дребно
- текуща фундаментална промяна в правилата на ценообразуването и реимбурсация на лекарствените продукти
- ниска информираност на здравните професионалисти и пациентите за правата и задълженията

ситуационен анализ

слаби страни

- нарастващи разходи за лекарства
- полипрагмазия
- нерационална лекарствена употреба
- “свободен” достъп на пациентите до лекарствени средства, предписвани с рецепта или реимбурсирани
- комерсиализация на медицинската и фармацевтичната практика

ситуационен анализ

слаби страни

- недостатъчна употреба на генерични лекарства
- “ниска” информираност на лекарите за генеричното заместване
- неотчитане на социалния статус на пациентите при изписване на лекарства
- липса на обективна лекарствена информация за пациентите
- негативно отношение на пациентите към генеричните лекарствени продукти

СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ

ВЪЗМОЖНОСТИ

- намаляване нерационалната лекарствена употреба
- повишаване информираността на пациентите и лекарите
- въвеждане на добрата фармацевтична практика
- повишена социална ангажираност за предписващите и отпускащите лекарства
- промяна в отношението на специалистите и пациентите към генеричните лекарствени продукти
- увеличаване процента на генеричните лекарствени продукти, заплащани с публични средства

ситуационен анализ

заплахи

- липса на сътрудничество между партньорите в процеса
- разнопосочност в интересите на отделните партньори
- затруднено приемане на нормативната уредба
- инфлационни процеси

ситуационен анализ предизвикателства

- осигуряване достъп на лекарствени продукти на лица в уязвимо положение
- балансиране интересите на участниците
- овладяване нарастването на публичните разходи за лекарства
- осигуряване приемливи и справедливи цени и ниво на реимбурсацията
- осигуряване на обективна и независима информация за специалистите и пациентите

Защитата на правата и интересите на
основния участник в здравната система

ПАЦИЕНТА

пресечната точка на сложните
взаимоотношения в лекарствената
политика

-
- The background is a blue gradient with a horizon line. The sky is a lighter blue with some wispy clouds, and the water below is a darker blue with a slight ripple effect. A yellow bullet point is positioned to the left of the text.
- ***Благодаря за вниманието***